

Opinia Komitetu Regionów „Kino europejskie w dobie cyfrowej”

(2011/C 104/07)

KOMITET REGIONÓW

- Stwierdza, że przedsiębiorstwa z branży kultury przyczyniają się znacznie do rozwoju lokalnego i regionalnego, zwiększając atrakcyjność europejskich regionów, rozwijając zrównoważoną turystykę i tworząc nowe możliwości zatrudnienia.
- Uważa, że wiele małych kin może zniknąć z powodu dużych obciążeń finansowych i apeluje o współpracę w celu zapewnienia ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego i przemysłu kinematograficznego.
- Podkreśla potrzebę uwzględnienia zarówno roli gospodarczej, jak i kulturowej kina. Sektor kinematograficzny ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju, konkurencyjności i zatrudnienia. Odgrywa również kluczową rolę w ochronie i promowaniu lokalnej i regionalnej tożsamości kulturowej oraz różnorodności. Ze względu na swą specyfikę odgrywa on również rolę czynnika o pierwszorzędym znaczeniu dla rozwoju europejskich wartości społecznych i sprawnego funkcjonowania społeczeństw demokratycznych, gdyż twory audiowizualne mogą znacznie przyczynić się do kształtowania tożsamości europejskiej.
- Podkreśla, że cyfryzacja stwarza nowe możliwości połączenia różnych regionów w Europie dzięki wymianie utworów audiowizualnych i poszukiwaniu nowych sposobów tworzenia powiązań oraz wymiany treści. Cyfryzacja może być okazją do przyciągnięcia nowych widzów, wykorzystania treści alternatywnych, świadczenia nowych usług i lepszego wyeksponowania treści pochodzących z różnych regionów.

Sprawozdawca:	Malcolm MIFSUD (MT/PPE), Burmistrz Pietá
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie możliwości i wyzwań dla kina europejskiego w dobie cyfrowej
	COM(2010) 487 wersja ostateczna

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje położenie przez Komisję Europejską nacisku na **istotną rolę władz lokalnych i regionalnych** w procesie cyfryzacji kina europejskiego. Po pierwsze, kina odgrywają dużą rolę społeczną i kulturalną w gminach oraz na obszarach wiejskich, gdyż często są jedynym miejscem oferującym społeczności lokalnej kontakt z kulturą. Po drugie, wiele europejskich kin (zwłaszcza jednosalowych) należy do gmin.

2. Odnotowuje, że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w promowaniu i eksponowaniu kultury, zwłaszcza w ramach ochrony **dziedzictwa kulturowego** i propagowania innowacji artystycznych.

3. Stwierdza, że przedsiębiorstwa z **branży kultury** przyczyniają się znacznie do rozwoju lokalnego i regionalnego, zwiększając atrakcyjność europejskich regionów, rozwijając równoważoną turystykę i tworząc nowe możliwości zatrudnienia.

4. Uważa, że wiele małych kin może zniknąć z powodu dużych obciążeń finansowych i apeluje o współpracę w celu zapewnienia **ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego i przemysłu kinematograficznego**.

5. Podkreśla, że bez podejmowania **działań publicznych** na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym konkurencyjność i obieg europejskich utworów byłyby zagrożone, a pluralizm oraz różnorodność językowa i kulturowa narodów Europy zostałyby ograniczone.

6. Popiera pomysł Komisji Europejskiej, by opracować **nową inicjatywę programu MEDIA** w zakresie wsparcia cyfryzacji europejskich kin, które wyświetlają większość europejskich filmów.

I. ZALECENIA POLITYCZNE

Uwagi ogólne

7. Odnotowuje, że działania zaproponowane w obecnej formie w komunikacie nie wydają się wzbudzać żadnych wątpliwości, jeżeli chodzi o ich zgodność zarówno z zasadą pomocniczości, jak i proporcjonalności. Niemniej władze lokalne i regionalne muszą zacząć odgrywać główną rolę w opracowywaniu i wdrażaniu środków mających na celu

wspomożenie małych kin lokalnych w czerpaniu korzyści z rewolucji cyfrowej oraz w zarządzaniu realizacją tych środków.

8. Uważa, że cyfryzacja kin ma istotny europejski wymiar, w związku z czym opowiada się za opracowaniem spójnego podejścia politycznego, obejmującego dziedziny wymienione w komunikacie:

- standaryzację;
- gromadzenie filmów i ich archiwizację w formacie cyfrowym;
- wsparcie cyfryzacji na poziomie regionalnym;
- zgodność z traktatami;
- wsparcie dla operatorów wyświetlających filmy europejskie w celu zachęcenia do rozwoju uprzywilejowanych kontaktów z władzami lokalnymi i regionalnymi w zakresie promocji artystycznej i kulturalnej;
- dostęp do finansowania.

9. Przypomina, że w traktatach położono nacisk na wymiar kulturowy poprzez zaliczenie do celów UE poszanowania „bogatej różnorodności kulturowej i językowej”, a także gwarancji czuwania „nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy” ⁽¹⁾.

10. Podkreśla, że realizacja europejskiej agendy cyfrowej ⁽²⁾ wymaga poważnej przemiany mentalności w całej Europie oraz że należy stworzyć kanały bezpośredniej komunikacji w celu rozpowszechniania i wdrażania wyników projektu na szczeblu lokalnym.

Kino europejskie jako dziedzictwo kulturowe

11. Podkreśla istotną rolę kulturową kina, które oddaje dziedzictwo kulturowe danego kraju i przedstawia je w formie rozrywki ⁽³⁾. Odgrywa ono istotną rolę w ukazywaniu historii, sztuki, kultury i stylu życia wielu pokoleń i narodów. Kina europejskie przedstawiają zasadniczo charakterystyczną dla narodów europejskich kulturę i cywilizację, które różnią się w zależności od kraju i pokolenia.

⁽¹⁾ Patrz art. 3 TUE.

⁽²⁾ Komunikat COM(2010) 245 z 19 maja 2010 r., http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm, zwłaszcza s. 31–32.

⁽³⁾ Komisja Europejska, DG ds. Badań, „Preserving our heritage, Improving our Environment”, tom I, http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc/20years_cultural_heritage_vol1_en.pdf.

12. Podkreśla, że wszyscy mają prawo udziału w życiu kulturalnym społeczności i do kontaktu ze sztuką. Ponadto jako artystyczny środek wyrazu kino może stanowić pomost między artystą a odbiorcami jego dzieła. Sztuka kinematograficzna pomaga ludziom nawiązać kontakt, dzięki temu, że dzieła podobne przeżycia mające swe źródło w europejskiej tożsamości.

13. Zwraca uwagę na rolę kina w kształtowaniu europejskiej tożsamości i integracji regionów. Dzięki swemu wymiarowi artystycznemu i kulturowemu kino jest siłą integrującą. Dociera do ludzi w całej Europie i zbliża ich do siebie, pozwalając im dzielić wspólne doświadczenie. Kina w oddalonych lub małych wioskach, miasteczkach czy regionach są niekiedy jedynymi miejscami oferującymi społeczności kontakt z kulturą. Dlatego też KR jest zdania, że ochrona kina europejskiego może się znacznie przyczynić do integracji europejskiej na oddalonych obszarach Europy.

14. Odnotowuje, że kina odgrywają istotną rolę w miastach i oddalonych regionach, gdyż umożliwiają odbiorcom kontakt z europejską treścią audiowizualną.

Kino europejskie jako branża kultury

15. Odnotowuje, że przedsiębiorstwa z branży kultury są również bardzo dynamiczne pod względem działalności gospodarczej i tworzenia miejsc pracy w UE i jako takie mogą odgrywać istotną rolę w realizacji celów gospodarczych i społecznych na szczeblu lokalnym i regionalnym w Europie.

16. Przypomina, że kino mieści się w definicji⁽⁴⁾ branży kultury zamieszczonej w Zielonej księdze w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej: „[...] przedsiębiorstwa produkujące i rozpowszechniające towary i usługi, które w momencie ich opracowywania postrzegane są jako mające specyficzne atrybuty, zastosowanie lub cel, które obejmują lub niosą ze sobą ekspresję kulturalną, niezależną od ich wartości handlowej. Oprócz tradycyjnego sektora sztuki (sztuk dramatycznych, wizualnych, dziedzictwa kulturowego – w tym sektora publicznego) należy do nich przemysł filmowy, DVD i wideo, telewizja i radio, przemysł gier komputerowych, nowych mediów, muzyki, książek i prasy. Pojęcie to definiowane jest w odniesieniu do ekspresji kulturowej, w kontekście Konwencji UNESCO z 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form ekspresji kulturalnej”.

17. Podkreśla, że w dobrze działającej branży kultury tworzone mogą być kreatywne partnerstwa między sektorem kultury a innymi sektorami (technologie informacyjno-komunikacyjne, badania, turystyka, partnerzy społeczni itd.) w celu wzmocnienia społecznego i gospodarczego wpływu inwestycji w kulturę i kreatywność, w szczególności w odniesieniu do

⁽⁴⁾ Komisja Europejska, Zielona księga w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej, http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/GreenPaper_creative_industries_pl.pdf.

propagowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz rozwoju i zwiększania atrakcyjności regionów i miast.

18. Zwraca się o stałą współpracę zainteresowanych stron w świetle wyzwań związanych z rewolucją cyfrową i obecnym kryzysem finansowym, tak by możliwe było otrzymanie wsparcia w wypadku niedoskonałości rynku.

Ochrona europejskiego dziedzictwa kulturowego poprzez przemysł kinematograficzny

19. Zwraca uwagę na fakt, że wpływ rewolucji cyfrowej i kryzysu finansowego na kino europejskie może doprowadzić do trwałych zmian w tym sektorze na szczeblu lokalnym i regionalnym. Może on nawet spowodować zanik kin jednosalowych na rynku⁽⁵⁾. KR apeluje o połączenie środków ponad granicami krajów i regionów w celu przeciwdziałania zagrożeniom dla kultury.

20. Zachęca władze lokalne, regionalne, krajowe i europejskie do podjęcia wspólnych wysiłków i apeluje o pilną współpracę zarządzających dziedzictwem kulturowym, planistów regionalnych i decydentów politycznych.

Ochrona przemysłu kinematograficznego

21. Podkreśla potrzebę uwzględnienia zarówno roli gospodarczej, jak i kulturowej kina. Sektor kinematograficzny ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju, konkurencyjności i zatrudnienia. Odgrywa również kluczową rolę w ochronie i promowaniu lokalnej i regionalnej tożsamości kulturowej oraz różnorodności. Ze względu na swą specyfikę odgrywa on również rolę czynnika o pierwszorzędym znaczeniu dla rozwoju europejskich wartości społecznych i sprawnego funkcjonowania społeczeństw demokratycznych, gdyż utwory audiowizualne mogą znacząco przyczynić się do kształtowania tożsamości europejskiej⁽⁶⁾.

22. Przestrzega przed zanikiem małych, niezależnych kin, kin studyjnych lub położonych na obszarach wiejskich w oddalonych regionach. W omawianym procesie stoją one w obliczu trudniejszych wyzwań, a ich istnieniu zagraża kino cyfrowe.

23. Dlatego też zachęca do zastosowania rozwiązania dotyczącego zarówno obszarów miejskich, jak i wiejskich, tak by ochronić różnorodność kulturową w Europie.

24. Podkreśla potrzebę skutecznych działań publicznych w myśl zasady, że branża kultury i branża twórcza dostarczają treści dla TIK i w ten sposób przyczyniają się do ich dalszego rozwoju⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji COM(2010) 245 z 19 maja 2010 r.

⁽⁶⁾ CdR 27/2009.

⁽⁷⁾ CdR 104/2010.

Finansowanie i przeprowadzanie cyfryzacji kina

25. Apeluje o dynamiczną, zintegrowaną i łatwo dostępną strategię komunikacji, by przekazywać informacje o dostępnym wsparciu publicznym oraz o działających już partnerstwach i ewentualnej dystrybucji, i podkreśla potrzebę stałej aktualizacji wiadomości pochodzących z Unii Europejskiej adresowanych do władz lokalnych i regionalnych, gdyż odgrywają one istotną rolę w ich promowaniu i rozpowszechnianiu na poszczególnych obszarach.

26. Podkreśla, że niezbędne jest rozwijanie aktywnego i kreatywnego sposobu korzystania z niezbędnych umiejętności technicznych i manualnych, działań i wiedzy, zwłaszcza poprzez ich praktyczne zastosowanie w ramach projektów. Przede wszystkim należy skupić się na komunikacji audiowizualnej i na tworzeniu, prezentacji i rozpowszechnianiu treści audiowizualnych za pomocą technologii cyfrowej⁽⁸⁾.

27. Odnotowuje, że VPF (Virtual Print Fee – opłata od wirtualnej kopii) jest obecnie na ogół nieodpowiednia dla mniejszych, niezależnych kin i kin studyjnych, gdyż wiele z nich znajduje się na obszarach wiejskich lub oddalonych lub też mniejszych. Dlatego też KR apeluje o stosowne środki, które byłyby opracowane z myślą o kinach znajdujących się w bardziej niekorzystnym położeniu.

28. Zachęca Komisję Europejską do wspierania rozwoju możliwości związanych ze standaryzacją, tak by osiągnąć szereg celów: szybszą cyfryzację, niższe koszty produkcji i dystrybucji, ochronę i zwiększenie różnorodności europejskiego repertuaru w scyfryzowanych kinach, a także inwestycje w badania naukowe, wyposażenie techniczne i szkolenia zawodowe w celu lepszej ochrony europejskiego dziedzictwa filmowego.

29. Podkreśla, że cyfryzacja stwarza nowe możliwości połączenia różnych regionów w Europie dzięki wymianie utworów audiowizualnych i poszukiwaniu nowych sposobów tworzenia powiązań oraz wymiany treści. Cyfryzacja może być okazją do przyciągnięcia nowych widzów, wykorzystania treści alternatywnych, świadczenia nowych usług i lepszego wyeksponowania treści pochodzących z różnych regionów.

30. Odnotowuje, że cyfryzacja i inwestycje w nowe technologie kinowe powinny zwiększyć dostępność dla ludzi niepełnosprawnych dzięki dźwiękowej ścieżce narracyjnej i napisom.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej

31. Z zadowoleniem przyjmuje możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej do współfinansowania projektów cyfryzacji i inicjatyw szkoleniowych, lecz jednocześnie odnotowuje, że nie we wszystkich krajach może to być możliwe, gdyż wyłoniono już priorytetowe obszary finansowania i rozdysponowano środki.

32. Uważa, że modernizacja europejskiego przemysłu kinematograficznego przyczyni się znacznie do rozwoju lokalnego i regionalnego, zwiększając atrakcyjność europejskich regionów, zwłaszcza na obszarach oddalonych, rozwijając zrównoważoną turystykę i tworząc nowe możliwości zatrudnienia.

33. Przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do opracowania nowego programu MEDIA. Popiera zwłaszcza elastyczniejszy program, który zachęciłby kina do modernizacji i zmniejszenia przepaści cyfrowej między państwami członkowskimi.

34. Odnotowuje, że dokonano już udanych przedsięwzięć, a dzięki skutecznemu wsparciu regiony przygotowują się do wykorzystania szans, jakie niesie ze sobą nowe wyzwanie związane z cyfryzacją. Do kin studyjnych, które otrzymały już wsparcie na cyfryzację ze środków EFRR, należą np. kina w niemieckim kraju związkowym Dolna Saksonia, polskim regionie Małopolska i w portugalskich regionach Północ, Centrum i Alentejo.

35. Zachęca do wymiany sprawdzonych rozwiązań, współpracy i tworzenia sieci kontaktów między regionami oraz zainteresowanymi stronami. Do zainteresowanych stron należą Komisja Europejska, rządy krajowe i samorządy lokalne, komisje i agencje filmowe, grupy operatorów kin, dystrybutorzy, producenci i agenci sprzedaży.

36. Zobowiązuje się wesprzeć, w razie potrzeby, propagowanie zaleceń sformułowanych w niniejszej opinii we współpracy z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ CdR 133/2009.